

Finlands Ständers Bankfullmäktiges

BERÄTTELSE

till

Ständernas Bankutskott,

omfattande året

1904.

Helsingfors,

Frenckellska Tryckeri-Aktiebolaget, 1905.

1904 afslutade *Fmf.* 10,502,826: 90 uppåt de till Ständernas
förväntade såväl som i slutet af året till *Fmf.* 12,444,305: 46.
Berättelse af dispositionen af sagda medel af Bankfullmäktige
endast förklarad påvisat till de följande, som förklarade för
nämnda berättelse härom innehåller.

Jemte det förevarande berättelse öfver Bankfullmäktiges verksamhet under sistlidet år 1904 härmed till Ständernas Bankutskott förklarad, få Bankfullmäktige vidkommande Finlands Banks ställning och rörelse under sagda år hänvisa till den af Bankdirektionen härom afgifna berättelse och beträffande innehållet deraf nu endast beröra den del som angår resultatet af Bankens rörelse under nämnda år.

Af sagda berättelse framgår att nettovinsten för år 1904 enligt bokslutet utgör *Fmf.* 4,017,701: 73. Häraf hade enligt bestämningarna i 3 § af bankreglementet bort till reservfonden öfverföras en tredjedel för denna fonds uppbringande till fastställt belopp af femton miljoner mark. Då emellertid den för statsutgifter under år 1904 reserverade summa, 900,000 mark, icke tagits i anspråk för berörda ändamål och denna summa således, jemlikt Ständernas vid 1900 års landtdag fattade beslut, tillgodoförts reservfonden, hvilken derigenom stigit till *Fmf.* 14,144,375: 53, oberäknadt värdet af Bankens fastigheter, inventarier och osäkra fordringar, har af årsvinsten kunnat till reservfonden öfverföras blott *Fmf.* 855,624: 47. Återstoden, *Fmf.* 3,162,077: 26, har godskrifvits vinstmedelsräkningen; och då enligt Bankfullmäktiges senast till Bankutskottet afgifna berättelse det belopp som af Bankens vinstmedel kunde af Ständerna disponeras vid utgången af år

1903 utgjorde *Fmj.* 10,302,826: 20, uppgå de till Ständernas förfogande stående vinstmedlen numera till *Fmj.* 13,464,903: 46. Beträffande dispositionen af sagda medel få Bankfullmäktige endast vördsamt hänvisa till de förslag, som Fullmäktiges förenämnda berättelse härom innehåller.

Om de hos Bankfullmäktige förehafda hufvudsakliga ärenden.

§ 1.

Efter hand som förslitna sedlar till hufvudkontoret inkommit och till större antal samlats, hafva Bankfullmäktige låtit genom tillkallade fruntimmer uppräknat de befintliga förråden af dylika sedlar, hvilka derefter förbränts uti den i Bankens ekonomiebyggnad inrättade ugn. Uppgifter om sålunda under året förbrända sedlar ingå i Bankfullmäktiges protokoll för den 26, 28 och 30 Januari, den 8 Februari, den 3 och 6 Juni, den 22, 24, 26 och 29 September samt den 1 och 3 Oktober.

Förbränning af förslitna sedlar.

§ 2.

Under år 1904 fortgick å Finlands Banks sedeltryckeri sedeltillverkningen eller tryckningen af sedlarnas baksida jemte anbringandet af namnunderskrifter och nummer från årets början till den 8 Juni; och omfattade denna tillverkning sedlar af 10 och 20 marks valör.

Sedeltryckeriets verksamhet.

Arbetet med tryckningen af 20 marks sedlarna hade, såsom jemväl framgår af Bankfullmäktiges senast afgifna berättelse, vidtagit redan den 12 November 1903; och hade un-

der sagda år till Banken levererats 750,000 stycken dylika sedlar. Under nu förevarande år fortsattes arbetet med dessa sedlar, tills hela upplagan, 2,170,000 stycken, den 12 Mars levererats till Banken. Tillverkningskostnaden för dessa sedlar steg till *Fm.* 55: 49 för tusen. De å sedeltryckeriet uppkomna utskottsblanketterna utgjorde 0,2 ¹/₁₀ af antalet till tryckeriet utlemnade dugliga blanketter.

Arbetet med 10 marks sedelupplagan, som år 1903 pågått från den 4 September till den 26 November, under hvilken tid till Banken levererats 1,656,000 stycken sedlar, återupptogs den 25 Februari 1904 och fortgick derpå till den 8 Juni, då hela upplagan, 4,446,000 stycken sedlar, levererats till Banken. Kostnaden för denna sedelupplaga belöpte sig till *Fm.* 44: 84 för tusen. Det å sedeltryckeriet uppkomna utskottet utgjorde 0,35 ⁰/₁₀ af antalet till tryckeriet utlemnade dugliga blanketter.

§ 3.

Bankens lånerörelse.

I början af Juni hade af Bankdirektionen, i anseende till den förändring den ekonomiska situationen undergått, förslag framstälts om en partiel förhöjning med $\frac{1}{2}$ ⁰/₁₀ af Bankens räntesatser, sträckande sig dock endast till vissa slag af hypotekslån och kassakreditiv. Ärendet behandlades af Bankfullmäktige vid sammanträdena den 8 och 13 Juni; men funno Fullmäktige skäl förefinnas att afvakta utvecklingen af de ekonomiska förhållandena, förrän någon åtgärd uti ifrågorande afseende vidtogs. Och har sedermera anledning icke förekommit att till förnyad pröfning upptaga frågan om ändring af Bankens räntesatser.

§ 4.

Bankens utländska ombud.

Enär Finlands Bank tidigare egt blott ett ombud i Förenta Staterna, nämligen First National Bank of Chicago, men behof för Banken af ett särskildt ombud jemväl i New York gjort sig gällande, bemyndigades Direktionen af Bankfullmäktige den 28 Juni att dertill antaga The National City Bank of New York.

§ 5.

Emedan det belopp af 50,000 mark, som enligt derom meddeladt förordnande högst fick innestå uti kassörens vid Bankens kontor i Kotka handkassa, visat sig vara för rörelsen otillräckligt, hafva Bankfullmäktige den 3 December, på framställning af Direktionen, fastställt det högsta tillåtna beloppet i nämnda kassa till 75,000 mark.

Kassörernes handkassar.

§ 6.

Uti Bankreglementet påbjuden revision har under året *Revision af* å föreskrifven tid förrättats af Ständernas Bankrevisorer. I *Bankens förvaltning.* enlighet med Revisorernes tillstyrkan och i stöd af stadgandena härom i bankreglementet hafva Bankfullmäktige derå på Ständernas vägnar den 6 April meddelat Bankdirektionen ansvarsfrihet för Bankens förvaltning under år 1903.

§ 7.

Uti skrifvelse för den 7 Mars har Direktionen anmält *Yppad bälans hos kassören vid kontoret i Kotka.* att Kassören vid Bankens kontor i Kotka R. Roschier den 1 i sagda månad försvunnit från orten och, enligt hvad vid i ärendet försiggången polisundersökning utredts, med all sannolikhet begått sjelfmord äfvensom att i kontorets kassa vid verkställd inventering yppats en brist, uppgående till *Fm.* 596: 67.

Direktionens berörda anmälan föranledde icke till någon åtgärd från Bankfullmäktiges sida.

§ 8.

I enlighet med föreskriften i 40 § af gällande bankreglemente hafva Bankfullmäktige den 20, 21, 23, 24, 26 och 30 September samt den 1, 3 och 4 Oktober verkställt inventering af hufvudkontorets kassahalf och samtliga kassar äfvensom låne- och säkerhetshandlingar samt depositioner. Det vid sagda inventering konstaterade resultat, hvilket delgifvits Bankdirektionen, har varit med Bankens böcker öfverensstämmande.

Inventeringar.
a) vid hufvudkontoret.

b) vid kontoren i landsorten. Beträffande Bankens afdelningskontor hafva Bankfullmäktige, på samma gång förordnanden för de af Fullmäktige utsedda diskontkomitéledamöter utfärdats, jemväl anmodat desse att en gång i månaden på tider, som de sjelfva funne för godt att i hvarje fall särskildt bestämma, verkställa föreskrifna inventeringar vid kontoren.

Dessutom hafva under året inspektioner verkstälts:

vid kontoret i Joensuu den 11 och 12 Oktober af Bankdirektören von Collan;

vid kontoret i Jyväskylä den 18 Mars af Bankdirektören Wegelius;

vid kontoret i Kuopio den 7, 8 och 9 Mars af Bankdirektören von Collan;

vid kontoret i S:t Michel den 10 och 11 Mars af Bankdirektören von Collan;

vid kontoret i Nikolaistad den 10 och 11 November af Bankdirektören Järnefelt;

vid kontoret i S:t Petersburg den 10 Oktober af Bankdirektören von Collan;

vid kontoret i Sordavala den 13 och 14 Oktober af Bankdirektören von Collan samt

vid kontoret i Uleåborg den 7 och 8 November af Bankdirektören Järnefelt.

Under år 1904 har såsom inventeringsman för kontorets i S:t Petersburg kassor fungerat Chefen för Finska Passexpeditionen Friherre Th. Bruun och såsom dennes suppleant Rättegångsbiträdet vid samma embetsverk Kollegiiassessorn H. J. Helenius.

§ 9.

Granskning af Bankens lånerörelse.

Hvarje månad hafva Bankfullmäktige på grund af Bankens böcker och räkenskaper samt rapporterna från afdelningskontoren verkställt sådan granskning af Bankens rörelse och utlåning, som i 2 § af den för Fullmäktige utfärdade instruktion angifves. För öfrigt hafva Bankfullmäktige jemväl hvarje månad utbegärt och genomgått Bankdirektionens memorialprotokoll för nästföregående månad.

§ 10.

Under år 1904 hafva Bankfullmäktige handlagt tillsammans 9 ansökningar om anstånd, ackord och andra lättnader. Omförmälda ärenden hafva förehafts vid sammanträdena den 26 Januari, 2 och 4 Februari, 28 Mars, 11 och 14 April, 5 Maj, 28 Juni, 12 Juli och 22 Augusti.

§ 11.

På framställning af Bankdirektionen hafva Bankfullmäktige den 30 December förordnat att särskilda Bankens tillgodohafvanden, till ett belopp af inalles *Fmk* 96,492: 47, skulle uti bokslutet för år 1904 till osäkra öfverföras. Samtidigt hafva Bankfullmäktige bifallit till afskrifning helt och hållet af en del tidigare för osäkra förklarade fordringar, utgörande sammanlagdt *Fmk* 441,006: 53.

Afskrifning och öfverföring af fordringar till osäkra.

§ 12.

På framställning af Direktionen hafva Bankfullmäktige den 5 November af Bankens medel beviljat ett anslag af 430 mark för införande uti kontorets i Kotka lokal af elektrisk belysning.

Åtgärder rörande kontorslokalerna.
1) Kotka.

Sedan Herr K. M. Johansson i Nikolaistad, uti hvars egande hus Bankens kontorslokal derstädes är inrymd enligt kontrakt, gällande till den 1 Juni 1911, och mot en årlig hyra af 3,500 mark, delgifvit bankförvaltningen att han ernade delvis ombygga och fullständigt remontera sagda hus, hvarigenom möjlighet erbjöde sig för Banken att för kontoret erhålla en bekvämare och tidsenligare lokal, i det att expeditionsummet blefve betydligt förstoradt och ingången till lokalen väsentligen ändamålsenligare samt åt vaktmästaren bostad bereddes invid kontorslokalen, så hafva Bankfullmäktige, den 3 December, på framställning af Direktionen bemyndigat Direktionen att med Herr Johansson uppgöra nytt hyresaftal angående den sålunda förändrade och remonterade lokalen på af Johansson erbjudna vilkor, innefattande att hyreskontraktet skulle förlängas till den 1 Juni 1925 samt hyran utgå

2) Nikolai-stad.

med 4,000 mark till den 1 Juni 1911 och med 4,300 mark under den återstående hyrestiden.

3) S:t Petersburg.

I betraktande af svårigheten att inom den korta uppsägningstid af tre månader, som gälde för hyreskontraktet om Bankens kontorslokal uti Statssekretariatets hus i S:t Petersburg, erhålla och iordningställa ny lämplig lokal för kontoret derstädes, hade kontoret under våren af Direktionen anmodats att med vederbörande underhandla angående prolongation på någon längre tid af sagda hyreskontrakt, men hade dessa förhandlingar icke ledt till något positivt resultat. Då sålunda den möjligheten icke var utesluten att Banken redan nästa vår blefve uppsagd till afflyttning från den nuvarande kontorslokalen, hade Direktionen ansett att Banken borde försäkra sig om en i många afseenden lämplig lokal, som tillfälligtvis stod till buds i finska kyrkoförsamlingens hus vid Stora Stallhofsgatan; och hafva Bankfullmäktige, på härom af Direktionen gjord framställning, den 12 Juli bemyndigat Direktionen att med vederbörande ingå aftal om upphyrande för Bankens räkning af sagda lokal, för hvilken hyran, incl. ved samt två rum och kök för vaktmästaren, utgjorde 1,800 rubel, med vilkor att Banken om möjligt för en längre tid, exempelvis 10 år, tryggades vid kontraktet, men å sin sida egde rätt att, i händelse af kontorets indragning tidigare, uppsäga detsamma. Tillika bemyndigades Direktionen att för sådana arbeten å kontorslokalens inredning, som enligt det med vederbörande träffade preliminära aftalet komme att bekostas af Banken (förnämligast inredningen af hvalfvet), af Bankens medel använda ända till 3,000 rubel.

4) Sordavala.

Efter det Direktionen hos Bankfullmäktige anmält att kontoret i Sordavala, i anseende till dess förestående inflyttning, den 1 Juni 1905, i en ny större lokal, vore i behof af delvis ny möbel, hafva Bankfullmäktige den 30 December, i enlighet med uppgjort kostnadsförslag, för ändamålet af Bankens medel anvisat ett anslag af ända till 1896 mark.

5) Åbo.

Enär det visat sig att ventileringen af kontorets i Åbo lokal var otillfredsställande, hafva Bankfullmäktige, på Direktionens framställning, den 23 Mars medgifvit att af Bankens medel ett belopp af högst 250 mark finge disponeras för

anbringande af en elektrisk ventilationsinrättning i sagda kontorslokal.

§ 13.

Den 24 September hafva Bankfullmäktige funnit godt samtycka till en framställning af Direktionen derom, att det ur anslaget för aflönande af tillfälliga biträden vid de mindre afdelningskontoren för kontoret i Sordavala beviljade anslag finge från och med derpåföljande Oktober månad höjas från 600 till 900 mark om året eller till enahanda belopp som vid öfriga mindre kontor, der ett dylikt anslag användes.

Anslag för extra biträden.

§ 14.

Af det å stat upptagna anslaget för beredande af semesterledighet åt Bankens embets- och tjänstemän har under år 1904 användts *Fin.* 16,334:16. Bankfullmäktiges beslut beträffande dispositionen af semesteranslaget återfinnes i protokoll för den 5 Maj.

Öfriga anslagsfrågor.
1) Semesteranslaget.

Jemväl under år 1904 hafva de tvänne penningräknerne och vaktmästaren vid kontoret i S:t Petersburg såsom sedvanlig gratifikation till påsken och nyåret af diskretionsmedlen tillagts vid hvartera tillfället 125 rubel för dem tillsammans.

2) Diskretionsmedlen.

Dessutom har af ifrågavarande anslag, på skäl som framgå af Bankfullmäktiges protokoll för den 10 December, tilldelats Kanslisten i Banken Fröken Olsoni och Öfvervaktmästaren H. J. Paulin gratifikationer till belopp af resp. 250 och 400 mark.

Efter det Bankkommissarien vid Finlands Banks kontor i Kuopio, Hofrådet Bruno Alexander Niska, på derom gjord ansökning, den 19 Oktober blifvit af Kejserliga Senaten från förenämnda befattning entledigad, hafva Bankfullmäktige, id den 5 påföljande November skedd föredragning af Niskas ansökan om pension för hans återstående listid, tillagt Niska en listidspension af 6,000 mark om året, motsvarande hela beloppet af den med hans innehafda bankkommissarietjänst förenade lön enligt stat.

3) Pension.

4) Kontorets i Emedan expensemedelsanslaget vid kontoret i Viborg, Viborg expen- utgörande 1800 mark om året, jemväl under år 1904, i lik- semedel. het med hvad under de två närmast föregående åren varit fallet, visat sig otillräckligt, hafva Bankfullmäktige den 17 December bifallit dertill, att berörda anslag finge för nämnda år öfverskridas med ända till 900 mark.

§ 15.

Diskontkomiteerna. Under förloppet af år 1904 hafva beträffande diskontkomiteerna vid Bankens afdelningskontor följande åtgärder vidtagits:

a) vid kontoret i Kuopio blef den 31 Maj Justitierådsmannen Klas Verner Walldén utsedd att vara suppleant i diskontkomitén i stället för Kronofogden Hofrådet Karl Julius Collan, hvilken anhållit om befrielse från berörda uppdrag;

b) vid kontoret i S:t Michel utsågs den 8 Februari Trafikdirektörsassistenten August Fredrik Granfelt att från den 20 Mars vara ledamot i diskontkomitén i stället för Vice-landssekreteraren Ivar Poppius, som då flyttade bort från orten;

c) efter det suppleanten uti sagda kontors diskontkomité Baningeniören O. A. Orrman anhållit om befrielse från berörda uppdrag, förordnades den 22 April andre suppleanten Kaptenen V. Vinter och Kaptenen O. Stenius att vara Vinter förste och Stenius andre suppleant uti ifrågavarande diskontkomité.

Enligt Bankfullmäktiges den 25 November fattade beslut blefvo samtliga dåvarande diskontkomitéledamöter och suppleanter anmodade att jemväl under år 1905 kvarstå i sina befattningar förutom att vid kontoret i Tavastehus till ledamot i diskontkomitén i stället för Lagmannen Knut Gustaf Mauritz Anthoni, som afflyttat från orten, förordnades suppleanten Vice-landssekreteraren Richard Leonard Wigrén samt till suppleant i stället för den sistnämnde Justitierådsmannen Otto Hjalmar Alexander Sundel. Den andre suppleantsbefattningen vid kontoren i Joensuu och Sordavala blef tillsvidare vakant, efter det suppleanterne Hofrättskanslisten Ernst Edvard Hällström och Vicehäradshöfdingen Väinö Walter Alopæus afflyttat från respektive orter.

§ 16.

Bankkommissariatstjänsten vid kontoret i Sordavala hade redan den 20 Oktober 1903 blifvit vakant i följd af Bankkommissarien Kaarlo Basiliers då skedda utnämning till enahanda befattning vid kontoret i Viborg. Sedermera blefvo ytterligare under år 1904 bankkommissariatstjänsterna vid kontoren i Kotka och Kuopio lediga, den förra befattningen genom Bankkommissarien Arthur Brobergs den 24 Maj inträffade utnämning till öfverkamrerare i Banken och den senare på grund deraf, att Bankkommissarien Hofrådet Bruno Alexander Niska den 19 Oktober på begäran undfick afsked från tjänsten.

Bankkommissariatstjänsterna.

På förslaget till återbesättande af bankkommissariatstjänsten vid kontoret i Sordavala hade af Direktionen uppförts i första rummet Kassören vid kontoret i Tammerfors Walter Krogius, i andra rummet Kassören vid kontoret i Sordavala Max Sabelli och i tredje rummet Kassören vid kontoret i Viborg V. E. Thesleff, och blef Kassören Krogius, som jemväl erhållit Bankfullmäktiges förord till tjänsten, dertill af Kejsrerliga Senaten den 4 Februari utnämnd.

Att komma i åtanke vid återbesättande af bankkommissariatstjänsten vid kontoret i Kotka hade af Direktionen föreslagits Kassören vid kontoret i Tavastehus Otto Fredrik Taube samt Kassörerne Sabelli och Thesleff i nu nämnd ordning. Af sagda personer erhöill Kassören Taube Bankfullmäktiges förord; och blef Taube sedermera den 20 Oktober af Kejsrerliga Senaten till tjänsten utnämnd.

Det af Direktionen upprättade förslaget till återbesättande af bankkommissariatstjänsten vid kontoret i Kuopio upptog i första rummet Kassören vid sagda kontor Alexis Ossian Wallenius, i andra rummet Bankkommissarien Krogius och i tredje rummet Kassören vid kontoret i Björneborg Axel Fredrik Timgren. Ärendet öfverlemnades af Bankfullmäktige jemte skrifvelse för den 17 December till Kejsrerliga Senatens afgörande, dervid Fullmäktiges förord gafs åt Kassören Wallenius.

Tjenstledighet dels för sjukdom, dels för enskilda angelägenheter har under året af Bankfullmäktige beviljats föreståndarene för nedannämnda kontor, nämligen:

i Björneborg Hofrådet K. F. Levonius, hvilken tidigare undfått tjänstledighet från den 26 Oktober 1903 till den 7 Juni 1904, och derefter åtnjutit en månads semesterledighet, ytterligare ända till årets utgång;

i Joensuu E. Broms från den 4 Januari under en månad;

i Kuopio Hofrådet B. A. Niska under Juli och Augusti månader;

i Nikolaistad V. O. Gadding under Augusti månad;

i Tammerfors E. Grönvik från den 29 Juni till den 3 Juli samt från den 1 till den 17 Augusti;

i Tavastehus B. Sundgren från den 15 Juni till den 1 Juli;

i Uleåborg O. Rehnäck från den 15 till den 25 Februari och från den 15 Juli till den 1 Augusti samt

i Åbo Hofrådet A. Gripenberg från den 15 Februari under en månad samt från den 9 till den 23 Augusti.

Under förestående ledigheter hafva enligt Bankfullmäktiges förordnanden bankkommisarietjänsterna i regeln föreståtts af kassörerne vid respektive kontor.

För öfrigt har under sommaren semesterledighet beviljats föreståndarene för kontoren på en månad, hvarjemte en del af bemälda föreståndare af Direktionen på ansökan tilldelats kortare tid ledighet, dock icke utöfver en vecka för gången.

§ 17.

Bankfullmäktiges tjänstgöring.

Undertecknad Donner har för resa till utlandet i enskilda angelägenheter åtnjutit ledighet under tiden från den 18 Mars till den 25 Maj. Derunder äfvensom vid tillfälliga förfall hafva såsom bankfullmäktige tjänstgjort supplanterne Friherre Palmén samt Herrar Boisman, Ståhlberg, Renlund och Almberg.
Helsingfors, den 17 Februari 1905.

O. Donner.

F. Stjernvall.

Mauritz Hallberg.

A. Meurman.

Filip Grönvall.

Rättelser:

Å sid. 5 § 11 tredje raden bör stå i. st. f. *Fm.* 96,492: 47
Fm. 496,492: 47 och å sjunde raden i st. f. *Fm.* 441,006: 53 *Fm.* 41,006: 53.